

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi

KH 16.06.2025 § 174
253/10.00.00.03/2025

Valmistelija Kaupunkikehityspäällikkö Timo Määttä, timo.maatta(at)keuruu.fi, p. 0400 763995

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Eveliina Kangasniemi ehdotti keskustelun kuluessa, että kappale

Tuulivoimaloiden etäisyyssääntely lailla ei ole tarkoituksenmukaista, koska alueet ja niiden erityispiirteet vaihtelevat, samoin kuin tilanteeseen sopiva etäisyys. Asutukseen kohdistuvien haitallisten vaikutusten välttäminen ja lieventäminen on mahdollista jo nykyisen lainsäädännön puitteissa sekä kunnallisen päätöksenteon kautta.

jätetään pois lausunnosta.

Ehdotusta ei kannatettu.

Eveliina Kangasniemi jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Keuruun kaupunki antaa alueidenkäyttölain luonnoksesta alla olevan lausunnon.

Selostus

Taustaa:

Alueidenkäyttölain uudistus on jatkoa vuonna 2018 alkaneelle maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukselle, jossa alueidenkäytön säännösten uudistus jäi kesken. Eduskuntaan etenivät viime hallituskaudella rakentamisen osuus ja alueidenkäytön digitaalisuutta koskevat säädökset.

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Samassa yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslaista kumottiin rakentamisen säädökset ja jäljellä jäävän lain nimi muuttui alueidenkäyttölainsäädännöksi.

Uuden alueidenkäyttölain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026.

Esityksessä uudeksi alueidenkäyttölainsäädännöksi alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä säilyisi pääosin ennallaan, eli siihen kuulusivat nykyiseen tapaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Suunnittelujärjestelmään tehtäisiin kuitenkin sujuvoittavia ja ajantasaistavia muutoksia.

Maakuntakaavan tehtävää ja oikeusvaikutuksia rajattaisiin ja vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevaa sääntelyä kevennettäisiin.

Kuntien yhteinen yleiskaava ohjaisi yleiskaavaa maakuntakaavan sijasta ja kuntien yhteinen yleiskaava olisi mahdollista hyväksyä kuntien valtuustoissa. Yleiskaava ja asemakaava voitaisiin laatia yhtä aikaa ja hyväksyä samalla päätöksellä.

Lakiin lisättäisiin säännökset maanomistajan yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta aloiteoikeudesta sekä kunnan mahdollisuudesta antaa asemakaavaa tai yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan valmisteltavaksi. Lakiin lisättäisiin myös aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa sekä tuulivoimalan vähimmäisetäisyyttä asutuksesta koskevat säännökset.

Esityksellä ohjataan tuulivoiman sijoittumista erityisesti maakuntakaavoissa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Maakuntakaavoituksessa huomioitaisiin esimerkiksi kuntarajat ylittävät vaikutukset laajasti tuulivoiman sosiaalisen hyväksyttävyyden vahvistamiseksi. Silloin, kun tuulivoimarakentamista ohjaava yksityiskohtaisempi kaava ei sijoitu maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueelle, vähimmäisetäisyyden asutukseen olisi oltava kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeus. Etäisyysvaatimuksesta voitaisiin poiketa maanomistajien suostumuksella.

Alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi **kaavojen toteuttamislaki**)

Maanomistajalla olisi oikeus saada maakunta-, yleis- tai asemakaavan suojelumääräyksestä johtuvasta rajoituksesta metsätalouden harjoittamiselle korvaus, jos rajoituksesta aiheutuu vähäistä suurempaa taloudellista menetystä. Korvausvelvollinen olisi aina kunta.

Keuruun kaupungin lausunto:

Kaavojen sisältövaatimusten täydentäminen esimerkiksi ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta koskevilla seikoilla on perusteltua, mutta ei saisi kokonaisuutena lisätä selvitystaakkaa.

Mahdollisuus yhdistää vireille tulosta ilmoittaminen ja laadintavaiheen kuuleminen parantaa mahdollisuuksia järjestää vuorovaikutus kaavan tavoitteiden ja merkityksen mukaisella tavalla.

Kaavoituskatsauksen korvaaminen verkossa ylläpidettävällä aineistolla vireillä olevista ja vireille tulevista kaavoista on kannatettavaa.

Vuosittain järjestettävän kehittämiskeskustelun muuttaminen vähintään kerran vuodessa järjestettäväksi yhteistyökeskusteluksi korostaa valtion viranomaisen roolin muutosta kuntien kaavoitusta ”ohjaavasta ja valvovasta” viranomaisesta yhteistyötä tekeväksi ja kuntia tukevaksi toimijaksi.

Aurinkovoimarakentamisen säätely lainsäädännöllä on tarpeellista alalla tapahtunut voimakas kasvu huomioiden. Keuruun kaupunki

pitää hyvänä, että lainsäädännöllä mahdollistetaan suoraan rakentamista ohjaavan aurinkovoimaosayleiskaavan laatiminen.

Tuulivoimaloiden etäisyyssääntely lailla ei ole tarkoituksenmukaista, koska alueet ja niiden erityispiirteet vaihtelevat, samoin kuin tilanteeseen sopiva etäisyys. Asutukseen kohdistuvien haitallisten vaikutusten välttäminen ja lieventäminen on mahdollista jo nykyisen lainsäädännön puitteissa sekä kunnallisen päätöksenteon kautta.

Ehdotuksen mukaan maanomistajalla olisi oikeus saada maakunta-, yleis- tai asemakaavan suojelumääräyksestä johtuvasta rajoituksesta metsätalouden harjoittamiselle, kunnan maksana korvaus. Esitetty muutos on kokonaisuudessaan kunnille kohtuuton, kaavojen sisältövaatimukset huomioiden. Lisäksi maakuntakaavamääräyksestä ei voi katsoa johtuvan korvausvelvoitetta kunnille, koska kunnat eivät ole maakuntakaavojen laatijatahoja.